«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»
Ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент
_______________Сатторзода Б.А.
«___» ____________ соли 2025.

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзуи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимоти захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ (6D070502 - Амсиласозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо)

Мубрам будани мавзуи диссертатсия, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани натиҷаҳои бадастомада. Таҳқиқи технологияҳои автоматии таҳлили нишондиҳандаи Net Promoter Score (NPS) дар низоми бонкдорӣ яке аз самтҳои муҳим ва муосири таҳлили молиявӣ ба ҳисоб меравад, ки дорои аҳамияти амалӣ барои оптимизатсияи идоракунии захираҳо ва баланд бардоштани сифати хизматрасонӣ ба мизоҷон мебошад. Кори диссертатсионии Афзалшоҳи Сафархон ба таҳияи амсилаҳои инноватсионии математикӣ ва алгоритмҳои ҳисобу таҳлили нишондиҳандаи NPS бахшида шудааст, ки барои такмил ва рушди идоракунии бонкӣ дар шароити рақамикунонии иқтисодиёт манфиати бузург дорад. Мубрамии мавзуъ аз зарурати ҷорӣ намудани воситаҳои дақиқи таҳлилии арзёбии қаноатмандии мизоҷон дар фаъолияти амалии муассисаҳои молиявӣ бармеояд.

Кор хусусияти назариявӣ-амалӣ дорад. Аҳамияти назариявии он дар таҳияи усулҳои нави моделсозии математикӣ барои равандҳои бонкдорӣ ифода меёбад, ки дар баробари он, алгоритмҳои аслии тақсими захираҳо бо

дарназардошти нишондиҳандаҳои NPS низ таҳия шудаанд. Аҳамияти амалӣ бошад, дар сохтани маҷмуи барномавӣ барои ҳисобу таҳлили автоматии NPS зоҳир мегардад, ки он дар Бонки давлатии амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк» бомуваффақият мавриди санҷиш қарор гирифтааст.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Кори диссертатсионӣ аз муқаддима, се боб, хулоса ва рӯйхати манбаъҳои истифодашуда иборат аст.

Дар қисмати муқаддима асосноккунии мавзуи таҳқиқот, муайянсозии ҳадаф ва вазифаҳои илмӣ, инчунин таҳлили мухтасари таҳқиқоти мавҷуда дар соҳаи таҳлили нишондиҳандаи NPS ва автоматизатсияи равандҳои бонкӣ оварда шудааст.

Боби аввал ба таҳлили манбаъҳои адабӣ оид ба масъалаҳои амсиласозӣ ва автоматизатсия дар соҳаи бонкдорӣ бахшида шудааст. Дар он, инчунин, шарҳи таърихии усулҳои оптимизатсия ва равишҳои муосир дар таҳлили ҷараёнҳои молиявӣ ҷой дода шудааст.

Боби дуюм таҳияи моделҳои математикӣ барои ҳисобкунии автоматии NPS-ро дар бар мегирад, аз ҷумла:

- моделҳои тақсимоти муттасили дархостҳо ва захираҳои молиявӣ;
- алгоритмҳои ҳалли муодилаҳои дифференсиалӣ барои оптимизатсияи системаи бонкӣ;
- усулҳои барномарезии хаттӣ барои оптимизатсияи буҷети таблиғотӣ.

Боби сеюм ба сохтани модели консептуалӣ ва компютерии таҳлили NPS бахшида шудааст, ки дар он:

- таҳияи варақаи электронии пурсиш барои арзёбии қаноатмандии мизоҷон;
- сохтани маҷмуи барномавӣ бо забони C++;
- татбиқи алгоритмҳои пешгӯии динамикаи NPS баён ёфтааст.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқот бо истифода аз синфи васеи амсилаҳои дурусти математикӣ ва компютерӣ барои автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо

мақсади оптимизатсияи тақсимоти шумораи дархостҳо ва манбаҳои пулӣ таҳия шудаанд. Натиҷаҳо бо маълумоти назариявӣ ва амалии маълуми мавҷуда муқоиса карда шудаанд. Алгоритмҳои ададӣ ва маҷмуи барномаҳо, ки дар таҳқиқот истифода шудаанд, аз рӯи санҷишҳо ва муҳокимаҳое, ки муаллиф анҷом додааст, таҳлил шудаанд. Натиҷаҳо дар семинарҳо ва конфронсҳои илмӣ муҳокима шуда, инчунин мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр ва хулосаҳои мусбат гирифтанд. Мақолаҳо дар маҷаллаҳои илмӣ ва конференсияҳо нашр гардиданд, ки бо хулосаҳои мусбат ва эҳтиромпазирӣ қабул шуданд. Алгоритмҳои ададӣ ва барномаҳои компютерӣ дар асоси натиҷаҳои воқеии таҳқиқот санҷида шудаанд, ки онҳо ба эътибори назариявӣ ва амалии хуб расидаанд. Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсионӣ дар асоси таҳлили дурусти математикӣ ва компютерии амсилаҳо, муқоиса бо натиҷаҳои назариявӣ ва санҷиши алгоритмҳо ва барномаҳои компютерӣ таҳти назорат қарор доштанд.

Навгониҳои илмӣ ва эътимоднокии натиҷаҳо. Навовариҳои илмии диссертатсия дар самтҳои зерин зоҳир мегарданд:

1. Таҳияи маҷмуи амсилаҳои математикӣ барои автоматизатсия кардани ҳисобу таҳлили нишондиҳандаи NPS дар низоми бонкдорӣ.
2. Эҷоди усулҳои нави идоракунии оптималӣ, ки дар асоси равишҳои Беллман ва Юнусӣ таҳия шудаанд.
3. Тарҳрезии алгоритми махсуси таҳлили NPS бо мақсади оптимизатсияи тақсими захираҳои молиявӣ.
4. Пешниҳоди усулҳои барномасозии хаттӣ барои оптимизатсияи буҷети таблиғотии муассисаҳои бонкӣ.
5. Сохтани маҷмуи барномавӣ барои пешгӯии динамикаи NPS бо забони барномасозии C++.

Дараҷаи боэътимодии натиҷаҳо тавассути унсурҳои зерин тасдиқ карда мешавад:

- таҳлили қатъӣ ва исботҳои дақиқи математикӣ;
- озмоиши амалӣ ва муваффақ дар шароити воқеии фаъолияти бонкӣ;
- интишори натиҷаҳо дар маҷаллаҳои илмии тақризшаванда;
- муҳокима ва пешниҳоди натиҷаҳо дар конференсияҳои илмии сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ.

Аҳамияти амалӣ ва ҷорӣ намудани натиҷаҳо. Натиҷаҳои таҳқиқот дар фаъолияти Бонки давлатии амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк» ҷорӣ карда шудаанд. Усулҳо ва маҷмуи барномавии таҳияшуда метавонанд дар самтҳои зерин истифода шаванд: барои автоматизатсия кардани таҳлили вафодории мизоҷон, барои оптимизатсияи тақсими захираҳои бонкӣ, барои такмили низоми идоракунии дархостҳо ва хизматрасонӣ ба мизоҷон, дар ҷараёни таълим барои ихтисосҳои соҳаи молия ва иқтисодиёт ҳамчун васоити таълимии амалии омӯзиши амсиласозии молиявӣ ва идоракунии равандҳои бонкӣ.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Хулосаҳо ва нуктаҳое, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, дар асоси таҳлили натиҷаҳо ва муқоисаи онҳо бо маълумоти адабиёти илмии мавҷуда, додаҳои маълумотӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти муаллифони дигар асоснок карда шудаанд. Натиҷаҳои бадастомада пурра ба ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот мутобиқат доранд, дорои арзиши илмӣ мебошанд ва метавонанд дар амалияи фаъолияти молиявӣ ва бонкдорӣ ба таври васеъ истифода шаванд. Сохтори диссертатсия дорои пайдарпайии мантиқии дуруст буда, баррасии мавзуъҳои таҳқиқшуда, тавсифи раванди таҳқиқот ва хосиятҳои натиҷаҳои бадастомадаро дар бар мегирад ва тибқи талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудаанд.

Мутобиқати автореферат ба муҳтавои асосии диссертатсия. Автореферат пурра муҳтавои асосии кори диссертатсиониро инъикос менамояд ва пайдарпайии мантиқии сохтори онро нишон медиҳад. Дар он

ҳадаф, вазифаҳо, объекти таҳқиқ, мавзуи таҳқиқот, усулҳои истифодашуда, натиҷаҳои илмии бадастомада, инчунин хулосаҳо ва тавсияҳо мутобиқ ба сохтор ва муҳтавои диссертатсия ба таври пайдарпай пешниҳод шудаанд. Ҳар як бахши автореферат бо бобҳои дахлдори матни асосии кори илмӣ мувофиқ гардонида шудааст, ки имкони дарки саҳеҳро дар бораи ҳаҷм, амиқият ва навоварии илмии таҳқиқоти анҷомшуда фароҳам меорад. Аз ин рӯ, автореферат ба талаботе, ки нисбат ба шарҳи мухтасари диссертатсия пешниҳод мешаванд, ҷавобгӯ буда, метавонад ҳамчун бозтоби боэътимоди муҳтавои он арзёбӣ гардад.

Дар кори илмӣ баъзе эъродҳои ҷузъӣ ва тавсиявӣ ба назар мерасад:

1. Тавсия дода мешавад, ки усулҳои таҳияшуда дар дигар муассисаҳои бонкии Тоҷикистон барои санҷиши амалӣ васеътар истифода шаванд.
2. Муфид аст, ки таҳқиқот дар самти интегратсия кардани система бо дигар платформаҳои бонкӣ идома ёбад.
3. Маъмулан саривақт аст, ки кор бо таҳлили таъсири омилҳои макроиқтисодӣ ба тағйироти NPS пурра гардонда шавад.

Ин эродҳо хусусияти тавсиявӣ дошта, арзиши илмии баланди корро коҳиш намедиҳанд.

Ҳамин тариқ, метавон гуфт, ки кори диссертатсионие, ки аз тарафи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзуи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимоти захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D070500 - Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ (6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо) пешниҳод шудааст, як кори илмии баландпояи пурра ва комилан мутобиқ ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Инчунин, диссертатсия ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 30 июни соли 2021, №267 ва бо тағйиру иловаҳо тасдиқ шудааст, мувофиқ буда,

муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси номбаршуда мебошад.

Натиҷаҳои кори диссертатсионӣ дар ҷаласаи муштараки кафедраҳои математикаи олӣ, иқтисоди рақами ва логистикаи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон баррасӣ ва тасдиқ гардидааст. Дар семинари илмӣ оид ба муҳокимаи масъалаи мазкур 21 нафар омӯзгор иштирок намуданд. Сана: 19.08.2025.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 21 нафар, «зид»– нест, «бетараф» – нест.

Раиси ҷаласа:
номзади илмҳои физикаю математика,
мудири кафедраи математикаи олӣ Шадманов М.У.

Ташхисгар аз муассиса:
номзади илмҳои физикаю математика,
дотсенти кафедраи математикаи олӣ Кабиров А.Т.

Котиби ҷаласа:
номзади илмҳои физикаю математика,
дотсенти кафедраи математикаи олӣ Саидов Б.Б.

Имзоҳои М.У. Шадманов, А.Т. Кабиров ва
Б.Б. Саидовро тасдиқ мекунам:
Сардори шуъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДМИТ Мирҷамолов М.А.